

ROKODELSKA SHEMA (za rokodelsko panogo/rokodelski izdelek)

Rokodelska panoga se lahko nanaša na en izdelek (npr. apnarstvo, oglarstvo), manjše število sorodnih izdelkov (npr. skodlarstvo, opekarstvo) ali raznolike izdelke tako po tehnologiji izdelave, obliki kot po uporabnosti (npr. izdelovanje keramike, pletarstvo, izdelava igrač).

Če je za vašo rokodelsko panogo značilnih več izdelkov, predstavite najmanj tri, ki najbolj celovito odražajo tehnične, tehnološke ali likovne značilnosti rokodelske panoge.

Rokodelska panoga	KOLARSTVO
	LESENO KOLO

PEDAGOŠKO ANDRAGOŠKO USPOSABLJANJE	Predlagano število ur pedagoško andragoškega usposabljanja
Psihologija <ul style="list-style-type: none">- Temeljni dejavniki za razvoj osebnosti (adolescenca, puberteta, tipične značilnosti mladostnika, biološke in socialne potrebe)- Učni stili- Motivacija Komunikacija <ul style="list-style-type: none">- Potek komuniciranja (delež v komuniciranju, poslušanje, nebesedno komuniciranje, pogoji za uspešno komunikacijo, prvo srečanje, razgovor in dober vtis, poslovni bonton, komunikacija z udeležencem) Ergodidaktika	Teoretični del: 6 ur

<ul style="list-style-type: none"> - Ergonomija (najpomembnejši vplivi okolja na človeka v delovnem procesu, pridobivanje znanja v urejenem okolju, dejavniki, ki vplivajo na varno delo, pomen varovanja okolja, podjetniško vedenje v delovnem okolju) <p>Načrtovanje procesa praktičnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom - Mentor (bistveni poudarki odnosa mentorja do udeleženca, osnovne naloge mentorja, lastnosti dobrega mentorja, načrtovanje izvajanja rokodelske naloge) <p>Načela uspešnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postopno in sistematično osvajanje znanj, nazornost, aktivnost, povezanost teorije in prakse, individualizacija - Kako pridobivamo znanje in spretnosti 	
<p>Metode praktičnega usposabljanja z delom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom (strokovni in vsebinski del, pedagoški in metodični del, materialno tehnični del priprave) - Metode za izvedbo praktičnega usposabljanja (besedne metode, metoda demonstracije, metoda posnemanja, metoda štirih stopenj) <p>Vrednotenje pričakovanih izidov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preverjanje znanj in spretnosti 	<p>Delavnice: 6 ur</p>

VSEBINE PRAKTIČNEGA USPOSABLJA <ul style="list-style-type: none"> - poznavanje tipa lesa - obvladovanje oblanja in struženja lesa - obvladovanje meril in namestitve elementov <p><i>OPOZORILO: tečaj varnosti pri delu je nujno potreben za pristop k usposabljanju.</i></p>		Predlagano število ur praktičnega usposabljanja 16-35 ur
Materiali in njihove lastnosti <i>(prednost imajo lokalna gradiva)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>makunca</i>: mehkejši les - jesenove špice - platišča: brest, jesen ali hrast - <i>šina</i>: kovan jekleni trak 3 mm - vijaki - kolarski žebelj (kovan) - železna ali medeninasta drsna puša - <i>šina</i>: odprta pod določenim kotom, da jo lažje namestimo; ob namestitvi na leseno kolo sta pomembna njena temperatura (ravno prav tople/vroče šine na leseno ogrodje kolesa) in nato hitro ohlajanje 	Čas priprave materiala: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Naravno sušenje lesa mora slediti fazam sušenja</i> - <i>Les lahko posušimo v sušilnici in tako skrajšamo čas sušenja, kateri traja 7 dni.</i>
Orodja in naprave <i>(prednost imajo ročna orodja za tradicionalne tehnike izdelave)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - lesna stružnica - kombiniran stroj za izdelavo kolesa (star več kot 120 let, 8 operacij) - debelinka poravnalka - tračna žaga - nastavki za stružnico - različna dleta (za struženje in porezovanje) 	

	<ul style="list-style-type: none"> – rezilni stol – rezilnik (za oblikovanje špic) – stol za sestavo s pripadajočima rokama – macola: kladivo – montažne kleščice – leseni čok (cepilno mesto s primežem) – matrice platišč – kovani ročni svedri – <i>rašpla</i>: groba pila 	
<p>Tehnologija izdelave <i>(prednost imajo tradicionalne tehnike izdelave)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – skica kolesa (v merah) – mere platišč – priprava in struženje pesta (sredinski leseni del) – priprava za špice (obljenje, razrez špic) – priprava platišč – razdelba, vrisanje pozicije (lokacije za špice) in števila špic – platišča (obris iz šablone in grobi razrez) – vrtanje lukenj na namenskem stroju – izdelava pravokotnih lukenj za špice – vrtanje luknje za pušo – izdelava špic – sestava pesta in špic ob centriranju (za poravnavo) – izdelava čepov na špicah in zareza za zagozdo – upasovanje platišč (po 2 špici) – lepljenje zagozd in povezava platišč 	<p>8–12 ur</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – struženje kolesa po radiju/obliki – fina obdelava (brušenje, rezanje) – kovaško delo: dodajanje puše in obodne šine 	
<p>Pomen izdelka za ohranjanje kulturne dediščine</p>	<p><i>Kolarji so izdelovali vozove za prevoz lesa z žage ali iz gozdov na Rakek do železnice. Izdelovali so večinoma vozove tipa »kula« ali »tajsela« in na podlagi kupljenih revij ter načrtov izdelali mrliški voz za lokalno potrebo. Izdelovali so ga dve leti. Popravljali pa so predvsem kočije.</i></p> <p><i>Na Slovenskem se je kolarstvo razvijalo od 15. stol. dalje kot dopolnilna dejavnost na kmetijah, a tudi kot samostojna obrt; išlo je iz potrebe po prevozu ljudi in blaga. Znanje so si kolarji nabirali pri mojstrih in v poklicnih šolah, nekateri pa so bili tudi samouki, vendar so se lahko po strokovnosti kosali z izučeni kolarji. Panoga je bila tesno povezana s kovači, ki so lesena kolesa opremili s kovinskimi deli. Kolarji so imeli svoje delavnice v vaseh in ob prometnih poteh, po katerih so prevozniki oz. furmani vodili svoje vozove.</i></p> <p><i>Izdelovali so zlasti vozove, ki so bili sprva povsem leseni, pogosto so imeli kolesa s križi. Kasneje so bili delno kovani, poznani so bili vozovi s kovanimi osmi (tajsela), ogrski voz, kernijski voz in večji tovorni voz z ojačano konstrukcijo – parizar. Kolarji so izdelovali tudi ogrodje za vozove, različne kočije, sani, ročaje za orodje, samokolnice, kmečko orodje (brane, pluge, sejalnike, osipače, lestve ...), mrliške vozove, smuči.</i></p>	

PREVERJANJE PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI	Merila za preverjanje kakovosti izdelka/izdelkov	Izločilni kriteriji
Tehnološka dovršenost in kakovost izdelka/izdelkov	<ul style="list-style-type: none"> – priprava kvalitetnega lesa – suhost lesa – proces struženja – natančnost izdelave/izdelka – priprava za pušo (natančnost) <p>Čas izdelave izdelka: 8 ur/1 dan</p>	<ul style="list-style-type: none"> – napačna priprava lesa (narobe obrnjen les: brez grč, pravilna smer letnic) – ne dovolj suh les – površna izdelava izdelka – napačna priprava puše

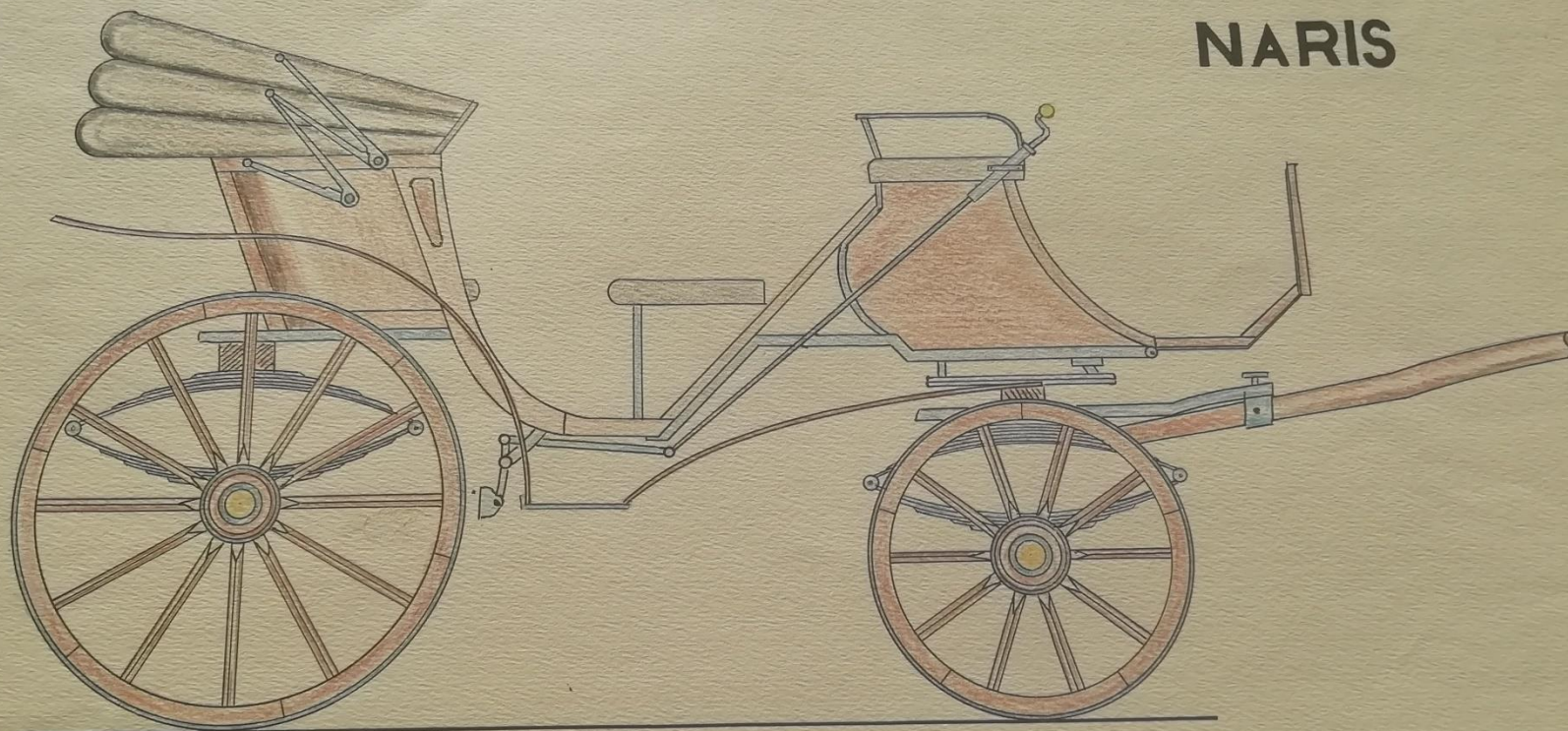
Soglašam:

Matjaž Han

Minister za gospodarstvo, turizem in šport

ODPRTA KOČIJA

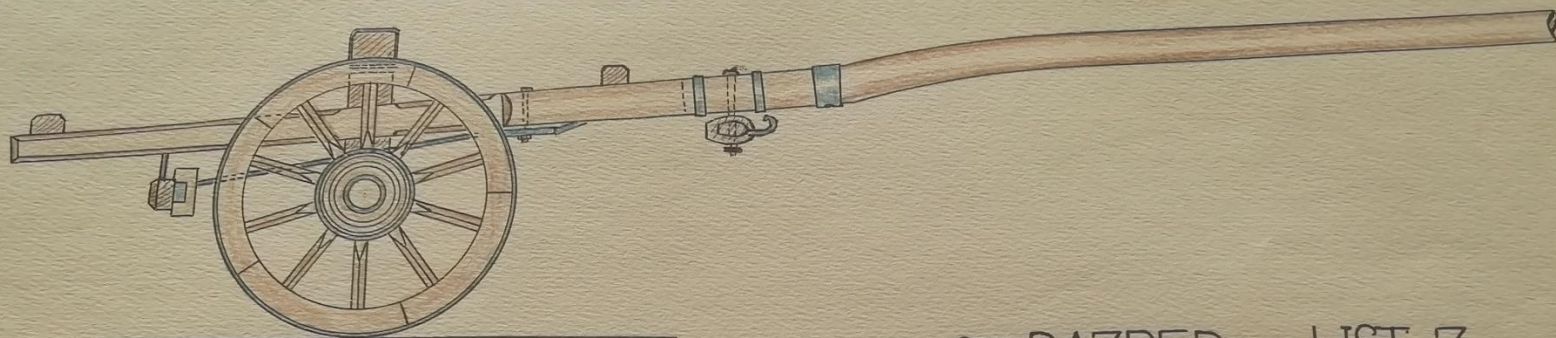
NARIS

MERILO = 1:10
3.a R.V.Š. LIST 9.
IDRIJA, DNE 4. DEC. 1956.

ŠTEFANČIČ J.

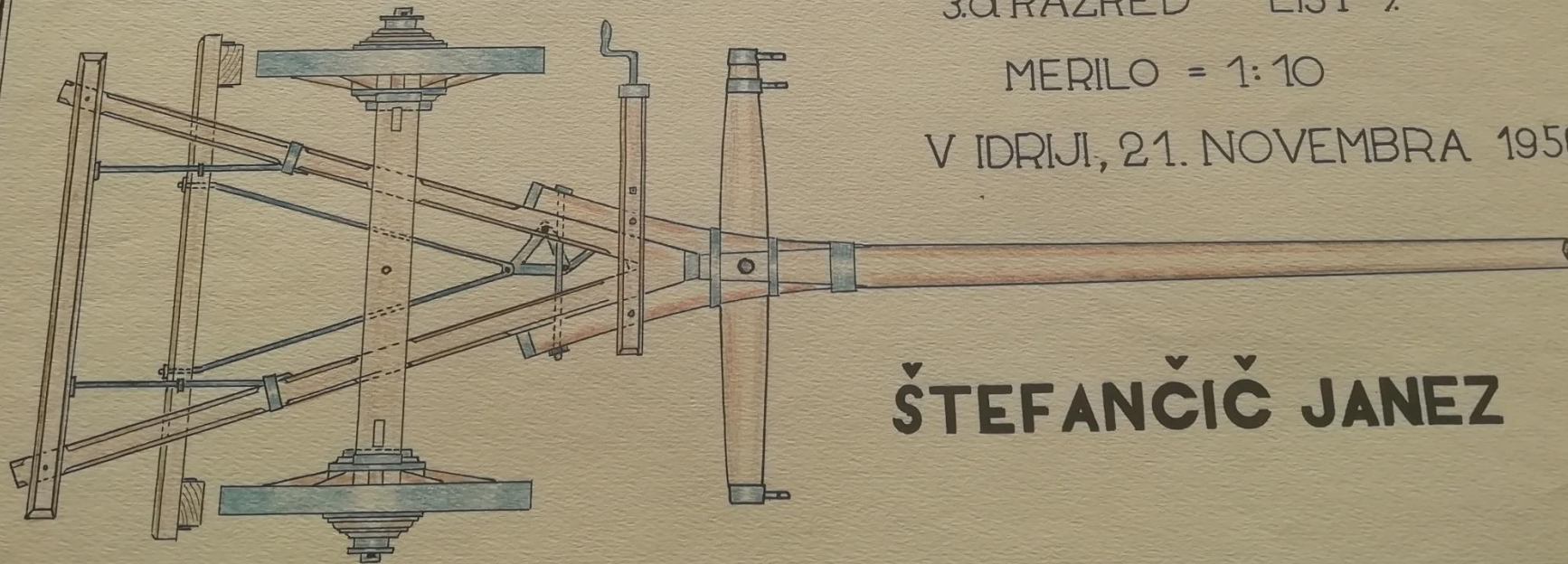
SPREDNJI DEL VOZA S KOLESI

3.a RAZRED LIST 7

MERILO = 1:10

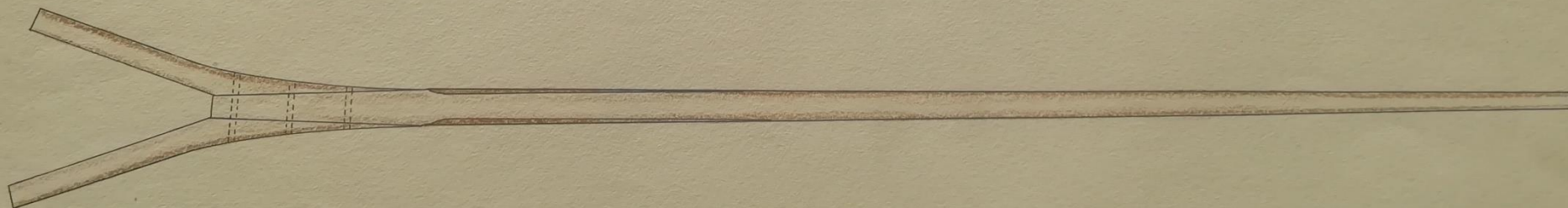
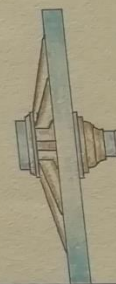
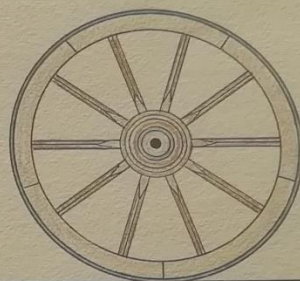
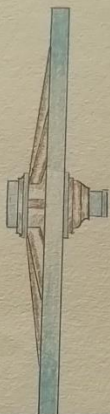
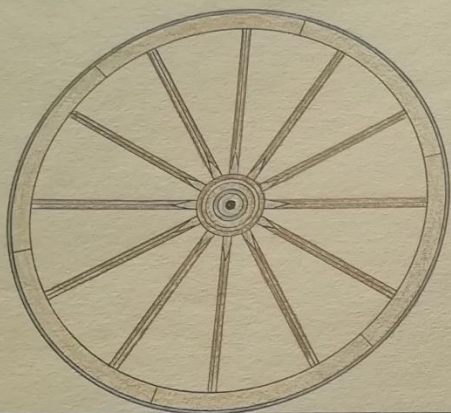
V IDRJI, 21. NOVEMBRA 1956.

ŠTEFANČIČ JANEZ

Štefančič

Kolesa za kočijo in oje

M=1:10

riji, dne 16. oktobra 1956

Štefančič Jar